Сучасні аспекти збереження здоров'я людини

Сучасні аспекти збереження здоров'я людини

Збірник наукових праць IX Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції

До 30-річчя Чорнобильської катастрофи

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ФІТОТЕРАПІЇ

СЛОВАЦЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ В НІТРІ
ІНСТИТУТ ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРІЗНОМАНІТТЯ В НІТРІ

УЖГОРОДСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
ТА ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОДА

ГО «СОЮЗ ЧОРНОБИЛЬ УКРАЇНИ» ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ ЛЮДИНИ І ГЛОБАЛІСТИКИ «НООСФЕРА»

САНАТОРІЙ «КВІТКА ПОЛОНИНИ»

Сучасні аспекти збереження здоров'я людини

ЗБІРНИК ПРАЦЬ
IX МІЖНАРОДНОЇ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(22-23 квітня 2016 року)

До 30-річчя Чорнобильської катастрофи

УЖГОРОД
2016

УДК 613.2 (075.8)
ББК 53.51Я2
Б 62

Рекомендовано до друку
Вченою радою ДВНЗ "Ужгородський національний університет"
(протокол №3 від 24 березня 2016 р.)

За редакцією проф. **Ганича Т.М.**

Голови редколегії:

О.М. Ганич – заслужений діяч науки і техніки України, доктор медичних наук, професор кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб, директор НДІ фітотерапії ДВНЗ "УжНУ"

Т.М. Ганич – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри факультетської терапії медичного факультету ДВНЗ "УжНУ"

Члени редколегії:

проф. Гаврилко П.П.
доц. Бриндза Я.
проф. Ганич М.М.
доц. Лукша О.В.
засл. лікар України П.П. Ганинець
н.с. Скаканді С.І.

Автори опублікованих робіт несуть повну відповідальність за зміст і ілюстративний матеріал.

Сучасні аспекти збереження здоров'ялюдини:
збірник праць IX міжнародної міждисциплінарної наук.-практ. конф./
За ред. проф. Т.М. Ганича. – Ужгород : 2016. – 388 с.

Збірник праць конференції висвітлює нові відомості про збереження здоров'я людини в несприятливих екзоекологічних умовах, а саме - роль сімейного лікаря в оздоровленні населення природними засобами, забезпечення адекватного харчування, якісної питної та мінеральної води, подолання йододефіциту, використання сучасних агротехнологій для збереження і збагачення біорізноманіття природи. Особлива увага приділена питанням, пов'язаним з подоланням віддалених наслідків аварії на ЧАЕС, 30-річчя з дня якої настає в квітні 2016 року.

На всі роботи одержано фахові рецензії.

ISBN 978-617-673-446-8

©ДВНЗ «УжНУ», 2016
©УТЕІ КНТЕУ, 2016

ПЕРЕДМОВА

Промайнуло 30 років від самої масштабної на планеті ядерної Чорнобильської катастрофи. За міжнародною шкалою оцінки небезпеки ця аварія відноситься до VII рівня (глобальна).

Після вибуху реактора діяло три джерела опромінення: хмара радіоактивних газів, аерозолі викинутих з реактора радіонуклідів та розкидані частини внутрішніх конструкцій реактора. У початковий період основну небезпеку складав радіоактивний йод (J^{131}, J^{132}), що поступав в організм в основному з молоком та листовою зеленню. Після розпаду радіоактивного йоду критичним нуклідом став радіоактивний цезій, що потрапляв в організм населення в основному з м'ясо-молочними продуктами, менш значною є патогенна роль стронцію та плутонію.

Отже, дозоутворюючими ізотопами стали цезій та йод. Загальна територія України з рівнем забруднення цезієм-137 вище 1 Кі на 1 $Км^2$ склала 5143 га.

Станом на 2015 рік статус постраждалих від наслідків Чорнобильської катастрофи мали біля 2 млн. осіб. На Україні проживає понад 230 тис. ліквідаторів наслідків аварії (ЛНА), а в категорію потерпілих від аварії (переселенці, евакуйовані та постійні жителі радіаційно контрольованих територій; діти, народжені після аварії в усіх постраждалих групах) входить, окрім ЛНА, понад 1,8 млн осіб, зокрема, біля 450 тисяч дітей.

Абсолютна більшість осіб, яка зазнала радіонуклідного впливу отримала опромінення в діапазоні 0,25 Гр, які трактуються як малі дози радіації. Значний контингент населення зазнає хронічного впливу малих доз радіації і продовжує жити на забруднених територіях і тепер. Понад 1 млн людей (дорослих і дітей) продовжує проживати чи працювати в зонах безумовного і гарантованого виселення або посиленого радіаційного контролю. Біля 60 тис. дітей отримали опромінення щитоподібної залози.

За 30 років, що минули після аварії на ЧАЕС, радіаційний стан територій, що зазнали радіоактивного забруднення, покращився. Цьому сприяли природні процеси та проведені заходи з подолання наслідків аваріїї у сільськогосподарському та лісогосподарському виробництві, дезактиваційні роботи, здійснені заходи із запобігання поширення радіонуклідів із зони відчудження. Можна стверджувати, що все це привело до певного зниження рівнів загального опромінення людей, які продовжують проживати на радіаційно контрольованих територіях. Водночас, проблема подолання наслідків аварії на ЧАЕС цими територіями не обмежується, і багато екологічних та медичних

постчорнобильських аспектів залишається дискутабельними і недостатньо вивченими.

Тому наше завдання подивитись, що ми зробили за минулий період, що зробили на сьогодні і, саме головне, як нам діяти далі.

До цієї праці було залучено багато вчених, організаторів охорони здоров'я, громадськість. Зокрема, на нашій конференції заслухаємо доповіді провідних вчених і представників практичної охорони здоров'я - як вітчизняних, так і зарубіжних. У рамках нашого форуму відбудеться робоче засідання міжнародної групи експертів з проблематики «Біорізноманіття після Чорнобильської аварії», а всі наукові праці з даної проблематики, що безпосередньо стосуються різних постчорнобильських аспектів, буде видано окремим збірником.

Але чи можемо ми стверджувати, що проблема екологічних і медичних наслідків аварії на ЧАЕС обмежується тими територіями, які офіційно признано радіаційно забрудненими, і тими людьми, що отримали статус постраждалих? Жодним чином - ні. Ще 1995 року академік В.Г.Бар'яхтар у післямові до фундаментального наукового видання «Чернобильская катастрофа» вказував, що далеко не всі медико-екологічні аспекти наслідків аварії належним чином розглянуті чи навіть виявлені, а радіоактивний осад, зокрема, з врахуванням плутонію-238 та інших радіонуклідів з дуже тривалим періодом напіврозпаду, рознісся на дуже обширні, окрім офіційно контрольованих, території України, Росії, Білорусі і сусідніх європейських країн. Таким чином, всі ці території, і люди, що на них проживають, так чи інакше продовжують фактично перебувати під постчорнобильським впливом. А любі дослідження стану природи і людини в Україні і сусідніх країнах можна розглядати як різні аспекти стану довкілля і населення в постчорнобильський період, зокрема, у цьогорічні 30 років після аварії на ЧАЕС.

Саме тому в програмі IX міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції продовжують бути присутні такі традиційні актуальні аспекти, як проблеми оздоровчого харчування з використанням компонентів лікарських рослин та продуктів бджільництва, використання якісної питної та мінеральної води, подолання йододефіциту та ефективної йодної профілактики, різні аспекти сучасного медикаментозного лікування внутрішніх хвороб в комбінації з застосуванням немедикаментозних засобів. Щороку ми також приділяємо увагу новим здобуткам у царині агробіотехнології вирощування рослин та втілення в практику на їх основі нових продуктів харчування для профілактики та оздоровлення.

На завершення вступного слова не можемо від оргкомітету вчергове не висловити велику вдячність та глибоку шану провідним

вченим України, які майже поспіль десятиріччя творчо і високоякісно вивчають і оберігають здоров'я людини, широко використовуючи цілющі сили природних засобів. Завжди актуальні, змістовні та цікаві наукові доповіді академіків І.С.Чекмана та Г.Б. Рудавської, професорів К.Г. Гаркової, М.В. Курика, М.Н. Корзуна, Н.О.Горчакової, В.Д. Броварського (м. Київ); професорів О.І. Волошина (м. Чернівці), В.І.Вдовиченка, О.О. Абрагамовича, І.В. Сирохмана (м. Львів), А.Р. Грицика (м. Івано–Франківськ), П.П. Гаврилка, І.В.Чопея, Е.Й. Архій (м. Ужгород); доцента О.В. Лукші (м. Ужгород) та багатьох інших.

Особливого відзначення заслуговує і творча співпраця науково-дослідного інституту фітотерапії ДВНЗ УжНУ, інших вчених і науково-практичних установ України з науковцями і практиками Словацької республіки. Завжди високі оцінки отримували наукові доповіді доц. Я. Бріндзи – директора Інституту біорізноманіття аграрного університету в м. Нітра; доц. Ш. Кошліка з Центру натуральної медицини (м. Кошице) та доц. Я. Євтімової з Кошицького ветеринарного університету. Наші словацькі колеги та їхні установи також виступали активними співорганізаторами на попередніх міжнародних міждисциплінарних конференціях, які проводилися на базі санаторію « Квітка полонини».

Активними учасниками та спонсорами на наших конференціях традиційно були і є фірми НІРР-Ужгород (дир. М.А. Панков, Ужгород), «Йодіс» (дир. акад. В.М. Мельниченко, Київ), «Ламідан» (дир. В.І. Равінський, наук. кер. В.О. Лизогуб, м. Одеса). Завдяки продукції цих фірм проводиться велика оздоровча робота серед дитячого та дорослого населення, ефективна профілактика йододефіциту та порушень здоров’я серед школярів Закарпаття.

Успішному проведенню наукових конференцій постійно сприяли велике доброзичливе ставлення і спонсорська допомога керівництва санаторію «Квітка полонини» і ТОВ «Сузір'я» (генеральний директор, заслужений лікар України П.П. Ганинець). За це - велика шана і щира вдячність.

Співголови редколегії Збірника праць конференції,
доктори медичних наук, професори
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Оксана і Тарас Ганичі

The results of researches the complex containing lutein, zeaxanthin, resferatrol and fatty acids using confirm the effectiveness of lutein-Zeaxanthin-resveratrol complex in macular pathology prevention development

ВПЛИВ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ ПЕЧІНКИ НА ТИРЕОЇДНИЙ СТАТУС ОРГАНІЗМУ

Фейса С.В., Рудакова С.О.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Ужгород, Україна

Ключові слова: тиреоїдний статус, функціональний стан печінки, тироксин, трийодтиронін, неалкогольна жирова хвороба печінки.

Вступ. Захворювання печінки з року в рік залишаються одними із незмінних лідерів серед патології травного тракту. Печінка виконує провідну роль в метаболізмі всіх життєво необхідних та біологічно активних речовин організму. Порушення її функціонального стану беззаперечно пов‘язане з найрізноманітнішими обмінними розладами. Поряд з цим, відомо, що рівень базального метаболізму всіх клітин, в тому числі гепатоцитів, регулюється гормонами щитоподібної залози (ЩЗ). Тироксин (Т4) і трийодтиронін (Т3) необхідні для нормального розвитку, росту та функціонування всіх органів. Розлади ЩЗ можуть приводити до змін функцій печінки, а при захворюваннях печінки можуть виникати відхилення в метаболізмі тиреоїдних гормонів [1, 4]. Крім того, ряд захворювань, несприятливих екологічних чинників, дефіцит чи надлишок окремих мікроелементів впливають одночасно як на печінку, так і на ЩЗ, викликаючи поєднану патологію. Особливої актуальності проблема набуває з огляду на екологічні особливості «постчорнобильського» періоду, оскільки, як відомо [1, 3], радіаційний вплив сприяв зростанню захворюваності, особливо на патологію ЩЗ, серед населення України. В умовах Закарпаття, яке є ендемічним за йодом регіоном, вивчення поєднаного порушення функціонального стану печінки та щитоподібної залози є особливо актуальним. Крім загальновизнаного значення дефіциту йоду у виникненні хвороб ЩЗ, в літературних джерелах зустрічаються повідомлення про роль цього чинника у розвитку деяких інших метаболічних захворювань, зокрема неалкогольної жирової хвороби печінки (НАЖХП).

Метою роботи було провести аналіз доступних літературних джерел щодо даних про наявність взаємозв‘язків між функціональним станом печінки та щитоподібної залози.

Матеріалами та методами були літературні джерела, що висвітлюють дане питання.

Результати. Виконуючи дану роботу, в першу чергу слід зупинитися на деяких особливостях метаболізму тиреоїдних гормонів. В нормі ЩЗ щодня секретує Т3 та Т4, причому Т4 має в 10 разів меншу спорідненість, ніж Т3, до ядерних рецепторів [5]. Для перетворення в біоактивний Т3 тироксин потребує дейодування, саме тому Т4 вважають прогормоном. Відомі три групи ферментів, що здійснюють метаболізм тиреоїдних гормонів і входять до складу йодтиронін-селено-дейодиназної системи: D1, D2 і D3. Перетворення Т4 в Т3 у позатиреоїдних тканинах проходить під дією ферментних систем D1 (пул, що швидко врівноважується) та D2 (пул, що урівноважується повільно). [4] Крім ключової ролі в дейодуванні тиреоїдних гормонів з утворенням їх більш активних і інактивованих форм, печінка виконує ще й специфічні функції, пов‘язані з транспортом і метаболізмом тиреоїдних гормонів.

Згідно з дослідженнями з ^{131}I, за один пасаж печінка екстрагує 5-10% плазматичного Т4. [2, 4] Ця величина значно перевищує кількість вільного Т4, що доставляється в печінку з кровоплином. Це вказує на доступність для тканинного захоплення суттєвої частини білковозв‘язаного Т4. В печінці синтезується ряд плазматичних білків, які зв‘язують ліпофільні тиреоїдні гормони, в результаті чого формується великий, швидкозмінний пул гормонів в циркуляції. В плазмі 99% тиреоїдних гормонів зв‘язано з білками. Вважають, що біологічною активністю володіють вільні форми Т3 і Т4, які знаходяться в рівновазі з білковозв‘язаними формами. Вміст вільних форм в плазмі підтримується на постійному рівні і тому різні тканини піддаються впливу одних і тих же їх концентрацій. [3, 5] Разом з тим, рівні вільних форм гормонів в різних тканинах різні, залежно від активності транспорту і дейодинази. Таким чином, тканинний тиреоїдний статус залежить не тільки від секреції Т4, але також і від рівня метаболізму Т3 і Т4, транспорту Т3 до ядерних рецепторів і розподілу та функціонування самих тиреоїдних рецепторів. [1, 5] Як наслідок, реалізація ефектів Т3 і Т4 залежить від функцій печінки.

Враховуючи ліпофільність молекул Т3 та Т4 та надлишок жирів в печінці при НАЖХП, закономірними є зміни тиреоїдного статусу у хворих з НАЖХП, що, в свою чергу, є фактором, який ускладнює перебіг та зменшує ефективність лікування даної патології.

При більшості хронічних захворювань відмічаються порушення метаболізму Т3 і Т4, які приводять до розвитку синдрому еутиреоїдної патології (sick euthyroid syndrome), який характеризується нормальним рівнем загального Т4, нормальним або підвищеним рівнем вільного Т4,

низьким рівнем загального ТЗ, низьким рівнем вільного ТЗ. Ці зміни відображають зниження активності D1 та підвищення D3, зміни концентрацій в плазмі білків, які зв'язують Т3 і Т4, і вільних жирних кислот (які витісняють гормони із комплексів із зв'язувальними білками). В патологічних умовах проходить і позатиреоїдний модулюючий вплив на гіпоталамо-гіпофізарно-тиреоїдну систему, наприклад, кортизолу [4], який пригнічує секрецію тиреотропного гормону. В літературі зустрічається гіпотеза про те, що цей синдром може мати сприятливе значення для виживання хворого, оскільки він сприяє адаптації організму до хронічної патології. [4] Це відбувається опосередковано через зниження базального рівня метаболізму в клітинах, що приводить до зниження потреби організму в калоріях.

Висновки. Патологія ЩЗ, у виникненні якої ключову роль відіграє екологія та дефіцит йоду, та захворювання печінки – основної «лабораторії» організму – взаємно обтяжуючі фактори, що негативно впливають на стан здоров'я.

ЛІТЕРАТУРА

1. Родионова С.В. Дисфункция щитовидной железы и неалкогольная жировая болезнь печени / С.В. Родионова, Л.А. Звенигородская, Е.В. Ткаченко //Экспер. и клин. гастроентерол.–2010.-№7.–С. 92-96.
2. Романов В.Ю. Синдром інсулінорезистентності при гіпотиреозі: особливості формування і лікування / В.Ю.Романов // Нова медицина. – 2004. – № 3 (14). – С. 44-47.
3. Скрипник Н.В. Спосіб діагностики гіпотиреоз-індукованого метаболічного синдрому / Н.В. Скрипник // Буковинський мед. вісник. – 2009. – Том 13, №3. – С. 83-88.
4. Malik R. and Hodgson H. The relationship between the thyroid gland and the liver // Quart. J. Med.—2002.—Vol. 95.—№ 9.—P. 559-569.
5. Subclinical thyroid disease. Scientific review and guidelines for diagnosis and management / M.I.Surks, E.Ortiz, G.H.Daniels [et al.] // JAMA. – 2004. – Vol. 291. – P. 228-238.

SUMMARY

EFFECT OF FUNCTIONAL STATE OF THE LIVER ON THE THYROID STATUS OF ORGANISM

Feysa S.V., Rudakova S.A.

In the article is given the overview of the literature about the mutual influence of thyroid and liver pathology. The mechanism of development of thyroid status troubles in the case of nonalcoholic liver disease is analyzed. It is suggested the hypothesis that the deficiency of iodine is a common pathogenetic link for given pathologies.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ КОМБІНАЦІЇ МАКУЛЯРНИХ ПІГМЕНТІВ І АНТИОКСИДАНТУ РЕСВЕРАТРОЛУ У ЛІКУВАННІ ТА ПРОФІЛАКТИЦІ ВІКОВОЇ МАКУЛЯРНОЇ ДЕГЕНЕРАЦІЇ
Федірко П. А., Бабенко Т. Ф., Дорічевська Р. Ю. **287**

ВПЛИВ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ ПЕЧІНКИ НА ТИРЕОЇДНИЙ СТАТУС ОРГАНІЗМУ
Фейса С.В., Рудакова С.О. **289**

АВТОНОМНА ДИСФУНКЦІЯ У ЗДОРОВИХ ОСІБ З РІЗНИМ СПІВВІДНОШЕННЯМ М'ЯЗОВОЇ ТА ЖИРОВОЇ ТКАНИНИ
Фекета В.П., Глеба Л.А., Савка Ю.М., Ківежді К.Б, Райко О.Ю. **292**

ПЕКТИНОВМІСНІ ФРУКТОВІ ПАСТИ У ВІДНОВНОМУ ЛІКУВАННІ ХВОРИХ НА ХРОНІЧНИЙ ЕНТЕРИТ
Філак Ф.Г., Філак Я.Ф., Фабрі З.Й. **297**

ПРОФІЛАКТИКА КІФОТИЧНИХ ПОРУШЕНЬ ПОСТАВИ У ШКОЛЯРІВ 9 - 10 РОКІВ, ЯКІ ЗАЙМАЮТЬСЯ У СПЕЦІАЛЬНИХ МЕДИЧНИХ ГРУПАХ
Філак Я.Ф. **300**

РЕАБІЛІТАЦІЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ХОНДРОПАТІЄЮ В АМБУЛАТОРНИХ УМОВАХ
Філак Я.Ф., Філак Ф.Г, Петрище А.Я. **303**

СТАН ІНФІКУВАННЯ BORRELIA BURGDORFERI ПРАЦІВНИКІВ ЛІСУ ТЕНОПІЛЬЩИНИ
Шкільна М.І., Васильєва Н.А., Івахів О.Л., Покришко О.В. **306**

РОЗДІЛ IV
БІОРІЗНОМАНІТТЯ. НОВЕ В АГРОТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ І ВИВЧЕННЯ РОСЛИН ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я В ПОСТЧОРНОБИЛЬСЬКИЙ ПЕРІОД **312**

DIFFERENT ASPECTS OF INVESTIGATION OF COMFREY (*SYMPHYTUM* SPP.) SPECIES
Vergun O.M. **312**

PLANT – SOIL MICROBIAL INTERACTIONS IN AGROECOSYSTEMS OF THE TRANSCARPATHIA
Symochko L.Y. **315**

СТАН НЕШКІДЛИВОЇ ЕНТОМОФАУНИ ПРИ ВИКОРИСТАННІ ХІМІЧНОГО МЕТОДУ ЗАХИСТУ В УМОВАХ ЗАКРИТОГО ҐРУНТУ
Балог Ю.Ю., Симочко В.В. **317**

ТРАДИЦІЙНІ АГРОСИСТЕМИ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ХАРЧУВАННЯ, ЗДОРОВ'Я І ЯКОСТІ ЖИТТЯ
Бріндза Я., Григор'єва О. **320**

ХРОМАТО-МАС-СПЕКТРОМЕТРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІПОФІЛЬНИХ СПОЛУК ЛИСТЯ ХУРМИ ВІРГІНСЬКОЇ (*DIOSPYROS VIRGINIANA* L.)
Григор'єва О.В., Клименко С.В., Бріндза Я., Ніколаєва Н.В. **322**

ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАПАСІВ КОТЯЧОЇ М'ЯТИ СПРАЖНЬОЇ
Грицик А.Р., Стасів Т. Г. **326**

МІГРАЦІЯ ТА НАКОПИЧЕННЯ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ У ҐРУНТІ І РОСЛИНАХ TRIFOLIUM PRATENSE L.
Денчиля-Сакаль Г.М., Ніколайчук В.І., Колесник А.В. **328**

The Uzhhorod National University, Ukraine
Institute of Phytotherapy, Uzhhorod, Ukraine
Slovak University of Agriculture in Nitra, Slovakia
Institute of Biodiversity Conservation and Biosafety (Slovakia),
Sanatorium Kvitka Poloniny, Ukraine
are organizing the IX International applied science conference

Modern aspects of maintaining human health

which will be held in the Sanatorium Kvitka Poloniny, Svaliava, Ukraine, in April 22-23, 2016

At the conference will be presented results of the projects:
a) ITMS 26220220115 Support of technologies innovation of special bio-food products for human healthy nutrition“ - supported by the Operational Programme Research and Development of the European Regional Development Fund.
b) International network oriented on implementation of research, education and developmental programme „Agrobiodiversity for improving nutrition, health, and life quality“ under international cooperation in decision of investigational projects ITMS 26220220180: Building Research Centre „AgroBioTech" and ITMS 26110230085 „TRIVE“
c) ISEKI_Food - 4-581415 - LLP - 1 - 2011 - 1 - IT - ERASMUSENW
supported by the European Commission under the LLP and Erasmus Mundus Programmes, in collaboration with the ISEKI-Food4 and ISEKI Food Association. These projects has been funded with support from the European Commission. All publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

ОРГКОМІТЕТ ВДЯЧНИЙ СПОНСОРАМ ЗА ПОСИЛЬНИЙ ВКЛАД У КОНФЕРЕНЦІЮ

Санаторій «Квітка полонини», головний лікар П.П. Ганинець

ТОВ «ХІПП-Ужгород», директор В.А. Панков

ПП Ламідан, директор Равінський В.І.

Наукове видання

Сучасні аспекти збереження здоров'я людини

Матеріали IX міжнародної міждисциплінарної
науково-практичної конференції,
сан. "Квітка полонини", 22-23 квітня 2016 року
(с. Солочин Свалявського району)

За редакцією проф. **Ганича** Тараса Михайловича

Підготовка до друку: проф. Ганич Т.М.
Комп'ютерне опрацювання текстів: *Скаканді С. І.*

ТОВ «Видавництво «Центр учбової літератури»
Вул. Електриків, 23 м. Київ 04176

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої
продукції ДК № 4162 від 21.09.2011 р.